

Co je dobré vědět: právo a zákony na Internetu!

Autorský zákon a ochrana osobnosti

Materiály pro výuku

Vydavatel: Online Safety Institute, z.s.p.o., Svornosti 30, 150 00 Praha 5, IČO: 75098679, www.osi.cz

Přeloženo a upraveno z německého originálu organizace Klicksafe.de (www.klicksafe.de)

Autoři: Marco Fileccia, Tim Kirchner, Birgit Kimmel, Gabriele Lonz, Stefanie Rack, Gudrun Melzer, Miriam Brehm, Bettina Kopf.

Nekomerční rozmnožování a rozšiřování je výslovně povoleno s uvedením zdroje českého vydavatele a organizace Klicksafe.de a webové stránky www.klicksafe.de

Dílo je chráněno licencí:

„Creative Commons Attribution – Noncommercial – No Derivate Works 3.0 Unported Licence“

Autorský zákon a ochrana osobnosti

Informační základ

Škola jako klíčový bod

Na několika místech v předchozích kapitolách už jsme se zmiňovali o právních otázkách souvisejících s autorským zákonem a ochranou osobnosti. Zde bychom se chtěli krátce věnovat právním ustanovením, která jsou podstatná pro školu.

Autorské právo

I na Internetu samozřejmě platí autorský zákon. Přesně se jedná o Zákon číslo 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (@ www.portal.gov.cz – v sekci > Zákony – zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon).

Autorské právo chrání literární, vědecká a umělecká díla jako je především hudba, obrazy, filmy, ale např. i technické nákresy, jako jsou městské plány nebo konstrukční výkresy. Autorský zákon omezuje i nakládání s obrazovými a zvukovými nosiči. Za dílo ve smyslu autorského zákona se považuje také počítačový program nebo např. databáze.

Co zákon říká o Internetu?

- Pro vlastní potřebu můžete vytvářet kopie digitálních děl kromě počítačových programů a elektronických databází. Legálně je tak možné vytvářet vlastní kopie CD a DVD záznamů, kopírovat MP3 soubory na přehrávače apod.
- Při kopírování se nesmějí obcházet ochranná opatření proti kopírování, která jsou na některých nosičích. Díla chráněná proti kopírování jsou tedy tabu.

- Soubory, které chcete zkopírovat, by také neměly pocházet z ilegálního zdroje. A výměnné internetové sítě (tzv. peer-to-peer nebo také P2P sítě), kde se často stahují především hudební soubory, jsou právníky považované za nelegální.
- Šíření nástrojů pro kopírování nosičů chráněných proti kopírování také není dovolené.
- Pokud dílo vystavíte na Internet, např. ke stažení v P2P síti nebo ve službě jako je BitTorrent, jedná se o sdělení díla veřejnosti. O tom může rozhodnout jen majitel autorských práv (umělec nebo někdo, kdo ho zastupuje). Nabízení písniček a dalších chráněných souborů v internetových výměnných sítích, na vlastní internetové stránce apod. je tedy zakázané a může vést k trestnímu stíhání.

Zdroje:

@ www.portal.gov.cz – v sekci > Zákony

Zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon

- § 11 - právo autora rozhodnout o zveřejnění díla
- § 18 - sdělování díla veřejnosti
- § 13 - rozmnožování díla
- § 43 - obcházení ochranných prostředků

Trestní a občanskoprávní důsledky

Přestupky proti autorskému zákonu jsou postihovány občanskoprávními a trestněprávními sankcemi. Rozmnožování, šíření a sdělování díla veřejnosti ve větším rozsahu, ze kterého plyne pachateli prospěch, je hodnoceno jako trestný čin a zákon umožňuje uložit za takové jednání trest vězení až na 8 let a pokutu až do výše 5 milionů korun. Poru-

šení autorských práv, ze kterého neplyne pachateli zisk, je hodnoceno jako přešůpek a sankcionováno pokutou až do výše 150 tisíc korun nebo uložením obecně prospěšných prací. Poškozený (autor nebo např. vydavatelství) se navíc může domáhat náhrady způsobené škody.

Zdroje:

@ www.portal.gov.cz – v sekci > Zákony

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

- § 270 – porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

Zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon

- § 105a a § 105b – přestupky a správní delikty

Co znamená autorský zákon pro žáky?

Mladí „piráti“ ze školních chodeb jsou dnes pro policii jen „malá ryba“. Přesto ale může mít porušení autorských práv dramatické důsledky. Ačkoliv policie zatím řeší podobné případy spíše shovívavě, každý autor nebo jeho zástupce má v případě porušení svých práv možnost vymáhat je a trvat na potrestání viníků. A to i v případě dospívajících:

Mladistvému (od 15 do 18 let) může soud za pirátství uložit:

- Trestní opatření – odnětí svobody až na dobu 2,5 let, pokuta až do výše 500 000 korun nebo např. obecně prospěšné práce a zabavení „pirátské“ výbavy.
- Výchovní opatření, jako je napomenutí, výchovní omezení nebo dohled probačního úředníka.
- Samozřejmostí je povinnost mladistvého nahradit způsobenou škodu.

Děti mladší 15 let sice nejsou trestně odpovědní, i na ně se ale v případě porušení autorských práv vztahují zákonná opatření:

- Zařazení do výchovního programu a dohled probačního úředníka.
- I dítě je zodpovědné za škodu, kterou způsobí porušením autorských práv, a musí ji uhradit: buď samo, nebo prostřednictvím rodičů.

Porušování autorských práv u dětí a teenagerů se nejčastěji projevuje stahováním hudby a filmů z nelegálních zdrojů. Nabídněte dětem možnosti, jak se k písničkám dostat zákonnou cestou!

@ www.i-legalne.cz

@ www.all-music.cz

@ www.freemusic.cz

@ www.mp3.com

@ www.play.t-music.cz

Co znamená autorský zákon pro školu?

Autorský zákon (zákon č. 121/2000 Sb.) obsahuje i několik předpisů, které se týkají používání autorských děl ve školách:

- Autorský zákon v § 31 dovoluje školám a školským zařízením dílo užít při vyučování nebo pro ilustrační účel; je tedy možné pro potřebu vyučování vytvářet kopie. Vždy je ale nutné uvést jméno autora, název díla a pramen.
- Podobně při tvorbě vlastního díla (pracovních listů, prezentací pro interaktivní tabule apod.) je možné použít výňatky z jiného díla, opět ale s řádnou citací zdroje. Prezentaci už ale nelze poskytnout jiným školám nebo ji vystavit na webu.

- Pozor na důležité omezení: kopírování učebnic ani jejich částí pro použití ve výuce bez svolení nakladatele autorský zákon nedovoluje!

Webové stránky školy

Zodpovědnost za obsah školních webových stránek má vždy vedení školy. Ředitel nebo ředitelka by proto měl stránkám věnovat patřičnou pozornost, např. při pravidelných kontrolách, případné potíže totiž nakonec bude muset vždycky řešit on. Ten, kdo má školní webové stránky na starosti (webmaster), bývá často ve velkém pokušení vystavit na webu množství obrázků. Většina z nich je ale chráněná autorským zákonem a nemůže se tedy jen tak bez licence k užití zveřejnit na Internetu; např. obrázek městské čtvrti, kde škola stojí, fotka blízkého parku apod. Všechny obrázky (kresby nebo fotografie) jsou autorskými díly a proto se na ně vztahuje autorský zákon.

Při tvorbě školních webových stránek samozřejmě platí i další pravidla, jako je např. transparentnost (tzn. uvedení úplných kontaktních údajů), neodkazovat na nezákonný obsah apod., a také zachování soukromí žáků! Informace, které by vám mohly pomoci při vytváření školního webu, najdete např. na [@ *http://www.ceskaskola.cz/2010/03/ondrej-nemajer-jednoduse-na-skolni-web.html*](http://www.ceskaskola.cz/2010/03/ondrej-nemajer-jednoduse-na-skolni-web.html)

Ochrana osobních údajů a ochrana osobnosti

Zákon o ochraně osobních údajů a zákon na ochranu osobnosti vyžaduje citlivé zacházení s osobními údaji a osobními fotografiemi, a to jak od žáků, tak od učitelů. V praxi to znamená, že osobní údaje, jako je jméno, adresa, e-mailová adresa, fotografie, telefonní číslo, školní hodnocení, komentáře k prospěchu, počet absencí, náboženské vyznání

nebo např. zájmy musejí být chráněny, a to tak, že každá osoba musí mít možnost sama rozhodnout o tom, které osobní údaje o ní smějí být zveřejněny. Dospělí o tom samozřejmě mohou rozhodnout sami, u dětí tuto roli přebírá zákonný zástupce.

Výjimku tvoří kontaktní informace učitelů, kteří školu zastupují navenek. Jména lidí z vedení školy a jejich (služební) telefonní čísla mohou být zveřejněny i bez svolení dotyčných osob.

Školní stránky se často ožívují aktuálními zprávami o aktivitách školy, slavnostech, výstavách, divadelních představeních apod., kde se zveřejňují i fotografie. I na to se vztahuje ochrana osobních údajů: zveřejňování fotek je možné jen se svolením fotografovaného (podle § 12 Občanského zákoníku). Svolení musí být písemné a u dětí je nutný podpis zákonného zástupce.

Zde je třeba zároveň zdůraznit, že právní výklad není vždy jednoznačný a ve sporných případech je vhodné informovat se u odborníků, např. v poradně Úřadu pro ochranu osobních údajů ([@ *www.uoou.cz*](http://www.uoou.cz)).

@ Odkazy a další zdroje informací

Šikana/kyberšikana

www.portal.gov.cz	V sekci > Zákony přístup k plnému znění všech platných předpisů
www.i-legalne.cz	Český internetový server pro stahování hudebních souborů za poplatek
www.all-music.cz	Nákupní server s nabídkou CD a DVD
www.freemusic.cz	Server pro volné stahování hudby interpretů, kteří dali svá díla volně k dispozici
www.mp3.com	Jeden z největších světových serverů pro stahování hudby za poplatek
www.uoou.cz	Stránky Úřadu pro ochranu osobních údajů. Kromě získání informací je možné na těchto stránkách konzultovat konkrétní situace.
www.pravoit.cz	Informace o zákonech souvisejících s používáním Internetu
www.pro-music.org	Stránky v angličtině pro mladé o legálním stahování hudby z Internetu
www.filmynejsouzadarmo.cz	Kampaň české protipirátské unie s informacemi o právních souvislostech stahování a kopírování souborů.

Metodicko-didaktické pokyny

Pracovní list	▶	▶▶	▶▶▶
Časová náročnost (vyučovací hodiny)	1-2	2-3	2-3
Cíle	Žáci se seznámí s nejdůležitějšími částmi autorského zákona. Poslouží k tomu tematický text, který si přečtou, a volné psaní s klíčovými slovy k tématu.	Žáci prozkoumají školní webovou stránku (nebo jiné stránky, které mají k dispozici), a zjistí, jestli jsou v souladu s právními předpisy.	Žáci se seznámí s původním textem autorského zákona a na jeho základě posoudí konkrétní příklady.
Metody	Volné psaní s klíčovými slovy, inscenační metoda (metoda rolí)	Internetová rešerše, kontrola webových stránek na dodržování autorského zákona	Příklady, internetová rešerše
Formy výuky	Diskuse v kruhu, samostatná práce	Samostatná práce, práce ve dvojicích, práce ve skupinách	Samostatná práce, práce ve dvojicích
Přístup k Internetu	ne	ano	ano
Přístup k počítači	ne	ano	ano

Komentáře k pracovním listům

▶ Tento pracovní list by měl posloužit k prvnímu uvedení do tématu. Mladší děti se samozřejmě s problematikou autorských práv ještě tak často nesetkávají. V diskuzi při vyučování by měl být rozebrán pojem „ochrana duševního vlastnictví“ s důrazem na rozdíl mezi materiálním a duševním vlastnictvím. V krátkém textu s otázkami by měli žáci odpovídat podle toho, co vědí, anebo jak problém cítí. Tajenka složená ze správných odpovědí zní HARRY. Tento krátký text je možné rozšířit, např. ve formě příběhu s využitím metody rolí. Na konci pracovního listu jsou vysvětlena jednotlivá řešení otázek v textu.

▶▶ Ve druhém pracovním listu by měli žáci prozkoumat webovou stránku a zjistit, jestli dodržuje různé právní předpisy. K tomu se nabízí školní webová stránka, v zásadě ale může jít o jakoukoliv jinou.

▶▶▶ Na základě textu samotného autorského zákona by měli žáci prozkoumat několik konkrétních příkladů. Potřebné informace k problematice autorských práv jsou přehledně zpracovány na těchto webových stránkách:

@ www.filmynejsouzadarmo.cz - v sekci > Co je to autorské právo

@ http://cs.wikipedia.org/wiki/Autorské_právo

Případně je možné čerpat z úplného znění autorského zákona:

@ www.portal.gov.cz – v sekci > Zákony – zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon

Řešení:

Příklad	Dovoleno	Poznámka
Pavel má od strýčka novou PC hru, rád ti udělá kopii.	ne	Software je zakázáno kopírovat (s výjimkou bezpečnostní kopie). Výjimky existují např. u Open Source Software.
Jana si koupila nové CD kapely Tokio-Hotel a chtěla by ho poslouchat i na svém mp3 přehrávači.	ano i ne	Hudbu na koupených CD je možné poslouchat na různých přehrávačích (a převádět je např. i do formátu mp3), některá CD jsou ale proti takovému kopírování chráněná.
Kryštof si nahrává z televize všechny díly svého oblíbeného seriálu Simpsonovi.	ano	Nahrávání z televizního vysílání je dovolené, pokud se ale nahrávky dál nešíří nebo nezveřejňují.
Kryštof ve škole prodává jeden díl seriálu Simpsonovi na DVD za 150 Kč.	ne	Zde se jedná o jasné porušení autorského zákona.
Richard rád zpívá a svoje písničky rozdává zdarma na CD.	ano	Richard má právo na šíření svých vlastních písniček. Pokud jde ale o cizí skladby (např. jako v případě Karaoke), pak je to zakázané.
Eva ráda nahrává písničky z rádia a potom je poslouchá na svém mp3 přehrávači.	ano	Nahrávání z rádia je povolené! Existuje mnoho internetových rádií a tak je možné dostat se k hudbě snadno a zdarma.
Vojta má originální CD s počítačovým programem a bojí se, aby ho nepoškodil. Udělá si proto raději kopii.	ano i ne	Kopírování programu pro svou vlastní potřebu (jako záložní kopie) je povolené, nesmí se ale přitom obcházet ochrana proti kopírování.
Vojta musí při vytváření záložní kopie prolomit ochranu proti kopírování.	ne	Obcházení ochrany proti kopírování je zákonem výslovně zakázáno.
Štěpán by jednou chtěl být DJ a provozuje internetový podcast, kde vysílá písničky různých skupin.	ne	V pořádku by to bylo, kdyby Štěpán platil příspěvky Ochrannému svazu autorů.

Štěpán dostává stížnosti a tak svůj podcast vysílá bez hudby cizích autorů.	ano	Situace je v souladu se zákonem, pokud je Štěpán textař a skladatel vlastní hudby a nevysílá nic, k čemu má někdo jiný autorská práva.
Štěpán dostal nový nápad: na svém podcastu předčítá nový díl Harryho Pottera – celkem 23 hodin.	ne	Povolené by to bylo jen v případě, že by získal svolení nakladatele Harryho Pottera.
Honza je vášnivým fanouškem Sparty a na své webové stránce vystaví její logo.	ne	Logo je chráněné autorskými právy a pravděpodobně i marketingově a může být použito jen se svolením majitele autorských práv (což je v tomto případě pravděpodobně klub).
Honza náhodou při procházce Prahou potká několik fotbalistů Sparty a vyfotí si je.	ne	Fotografovat cizí lidi je možné jen s jejich svolením. Výjimkou jsou veřejně známé osoby, které je většinou možné fotografovat i bez jejich svolení. To se ale týká jen situací, kdy vykonávají své povolání. A to procházka fotbalistů městem není.
Honza pořídí několik podařených fotek stadionu Sparty a zveřejní je na Internetu.	ano i ne	Fotky staveb mohou být zveřejněny, pokud jde o fotografie zvenčí. Pokud ale Honza fotil v interiéru a takové fotky zveřejní na Internetu bez svolení architekta, porušuje tak jeho autorská práva.
Jitka ráda natáčí filmy mobilním telefonem. A natáčí dokonce i v převlékacích kabinkách na koupališti.	ne	Zde jde o jednoznačné narušení intimní zóny. Natáčení by bylo možné v případě, že bude mít Jitka souhlas všech natáčených lidí (u dětí je nutný souhlas rodičů). Ale nesmí jít o nic sexuálně laděného.
Jitka natáčí i při vyučování. Výsledek se potom stává hitem na YouTube.	ne	Rozhodně ne, během vyučování není možné natáčet bez souhlasu učitele a žáků, kteří jsou na nahrávce zachyceni.
Jitka natáčí svoje kamarádky a potom se zeptá jejich rodičů, jestli může film umístit na Internetu.	ano	Když natočení lidé souhlasí, není to problém.
Karel konečně našel výbornou internetovou stránku, kde si může zdarma stáhnout jakýkoliv program.	ne	Takový zdroj dat je jednoznačně ilegální.

Možnosti rozšíření „Chcete víc?“

Na první pohled je autorské právo suchý právní problém, na druhý pohled to ale může být hodně napínavé téma, které se přímo týká i dětí a dospívajících. I oni chtějí sami znát právní souvislosti, aby věděli, co je povolené a co už ne (a to není vždycky jednoznačné, i odborníci se často rozcházejí v odpovědi, protože vždycky je rozhodující konkrétní případ). Téma je možné použít např. pro projekt, ve kterém děti posbírají nejdůležitější informace a poskládají je do srozumitelného průvodce světem stahování a kopírování souborů.

Pracovní list ze dne

Jméno:

Je to povolené?

Máš svoje vlastní kolo?

Namaloval jsi někdy nějaký pěkný obraz?

Představ si, že ti někdo kolo ukradne!

Představ si, že někdo jen tak okopíruje tvůj obraz!

Tady se můžeš dozvědět, co se smí, a co je zakázané.

Česká republika má spoustu zákonů a jedním z nich je autorský zákon. Má chránit lidi, kteří například namalují obraz, složí písničku, natočili film nebo vytvořili počítačový program. Odborníci také mluví o ochraně duševního vlastnictví. V době počítačů a rychlého a jednoduchého kopírování CD a DVD je taková ochrana opravdu důležitá, co myslíš?

1. úkol:

Přečti si krátký příběh a odpověz na otázky v textu. Dole pod textem si vždy poznamenej písmenko odpovědi.

Když na všechny otázky odpovíš správně, objeví se ti tajenka!

Lenka je spokojená. Už asi měsíc má vlastní počítač s připojením k Internetu a od té doby k ní do pokoje chodí hodně návštěv. Lence se nelíbila nudná plocha monitoru a tak si na Internetu našla pěkný obrázek a dvěma kliknutími myši si ho nastavila jako pozadí plochy. Směla to udělat? (ano=H, ne=G). Občas do Lenčina pokoje bez klepání vstoupí její bratr a ptá se, jestli by si u ní na počítači nemohl okopírovat hru, kterou mu půjčil kamarád. Smí to? (ano=H, ne=A). Potom se v pokoji objeví a maminka a chce si okopírovat svoje nové CD s hudbou a zdůrazňuje přitom: „to CD není chráněné proti kopírování!“. Smí to? (ano=R, ne=U). Teď už chybí jenom...ano! Tatínek. Ten vtrhne do Lenčina pokoje „pusť mě rychle, v televizi zrovna běží reportáž o spartě! Tu si musím natočit!“ Smí to? (ano=R, ne=N). „Potom ji vyvěsím na naší webové stránce“. Smí to? (ano=C, ne=Y).

Tajenka zní: _____

2. úkol:

Vymysli vlastní krátký příběh k tématu autorská práva! Použij přitom tato klíčová slova:

Fotka, Internet, hudba, počítač.

Shrnutí

- Cizí obrázky je možné použít pro osobní účely, nesmí se ale dál šířit nebo zveřejňovat.
- Počítačové hry je většinou zakázáno kopírovat, kopie počítačových her jsou „pirátské kopie“.
- Hudební CD je možné kopírovat a kopii dát někomu z rodiny nebo přátelům, musí se ale jednat o kopii originálního CD, a jen v případě, že není chráněné proti kopírování. Vyrobených kopií by také měl být jen malý počet!
- Nahrávání z televize je pro soukromé účely povolené.
- Zveřejnění nahrávek z televize je už ale zakázané.

Pracovní list ze dne

Jméno:

Je naše školní webová stránka čistá?

Má tvoje škola svou webovou stránku? Otevři ji, anebo si vyber stránky nějaké jiné školy! Můžeš si zahrát na detektiva a podívat se, jestli stránka neporušuje nějaký zákon, protože i pro internetové stránky platí zákony:

Příklad	Školní webová stránka	Povoleno	Není jednoznačné	Zakázáno	Poznámka
Název školy					
Jména učitelek a učitelů					
Předměty učitelek a učitelů					
Telefonní čísla					
E-mailové adresy					
Fotky žáků					
Jména žáků					
Odkaz na soukromé webové stránky s nelegálním obsahem					
Osobní údaje žáků (věk, e-mailové adresy)					
Fotky cizích autorů					
Vlastní fotky					
Mp3 soubory s cizími nahrávkami (např. hudby)					
Vlastní mp3 soubory					

Audionahrávky hudby (např. žákovské rozhlasové vysílání)					
Audionahrávky s vlastními texty, bez hudby					
Návštěvní kniha					
Urážky učitelů v návštěvní knize					
Texty (delší) cizích autorů					
Krátké texty ve formě citátu					
Vlastní texty					

Pracovní list ze dne

Jméno:

Je naše školní webová stránka čistá?

Má tvoje škola svou webovou stránku? Otevři ji, anebo si vyber stránky nějaké jiné školy! Můžeš si zahrát na detektiva a podívat se, jestli stránka neporušuje nějaký zákon, protože i pro internetové stránky platí zákony:

Řešení:

Příklad	Školní webová stránka	Povoleno	Není jednoznačné	Zakázáno	Poznámka
Název školy		X			Logické! To přece není tajemství!
Jména učitelek a učitelů			X		Jen se souhlasem učitelů. Výjimka: vedení školy.
Předměty učitelek a učitelů			X		Jen se souhlasem učitelů.
Telefonní čísla			X		Jen služební a se souhlasem. Výjimka: vedení školy
E-mailové adresy			X		Jen služební a se souhlasem. Výjimka: vedení školy
Fotky žáků			X		Jen se souhlasem rodičů.
Jména žáků			X		Jen se souhlasem rodičů.
Odkaz na soukromé webové stránky s nelegálním obsahem				X	I ten, kdo umístí odkazy na ilegální obsah, může být stíhán.
Osobní údaje žáků (věk, e-mailové adresy)			X		Jen se souhlasem rodičů.
Fotky cizích autorů			X		Většina fotek je chráněna autorským zákonem. V některých případech jejich použití dovoluje licence Creative Commons
Vlastní fotky		X			Ano, pokud nezobrazují osoby. Od nich je potřeba svolení.

Mp3 soubory s cizími nahrávkami (např. hudby)				X	Hudba i mluvené slovo jsou většinou chráněny zákonem.
Vlastní mp3 soubory			X		Pokud jsou na něm vlastní písničky, hudba a texty, ano!
Audionahrávky hudby (např. žákovské rozhlasové vysílání)				X	Není povoleno, pokud je hudba chráněna autorským právem (např. písničky z CD).
Audionahrávky s vlastními texty, bez hudby		X			Neporušují se žádná autorská práva.
Návštěvní kniha		X			Ano, ale musí být pravidelně kontrolována.
Urážky učitelů v návštěvní knize				X	Zveřejněné urážky nejsou dovoleny, škola je musí rychle smazat.
Texty (delší) cizích autorů				X	I texty, podobně jako fotky, bývají chráněny autorským zákonem.
Krátké texty ve formě citátu			X		Jen pokud jsou na webových stránkách i vlastní díla toho, kdo cituje a pokud citát slouží k doložení vlastního výkladu.
Vlastní texty		X			Samozřejmě povoleno!

Pracovní list ze dne

Jméno:

Hudba a videa – kopírování povoleno?

Zákon o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským

§ 1 Předmět úpravy

- Zákon upravuje práva autora k jeho autorskému dílu.

§ 2 Autorské dílo

- Předmětem práva autorského je dílo literární, umělecké a vědecké, zejména:
 1. Dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem
 2. Dílo hudební, dramatické a hudebně dramatické
 3. Dílo choreografické a pantomimické
 4. Dílo fotografické
 5. Dílo kinematografické (filmové)
 6. Dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské
 7. Dílo architektonické
- Za dílo se považuje též počítačový program.

V české republice je spousta zákonů a jedním z nich je i autorský zákon. Má chránit ty, kteří vytvořili vlastní díla nebo jiné předměty ochrany (které patří k duševnímu vlastnictví). „Materiální vlastnictví“ se přece také nesmí krást. Tady najdeš přesné znění autorského zákona: @ www.portal.gov.cz – v sekci > Zákony – zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon

1. úkol:

Pozorně si přečti příslušné paragrafy zákona!

Není samozřejmě jednoduché právníkou řeč pochopit. V tabulce proto najdeš vymyšlené příklady.

Příklad	Dovoleno ano / ne	Tvoje odůvodnění
Pavel má od strýčka novou PC hru, rád ti udělá kopii.		
Jana si koupila nové CD kapely Tokio-Hotel a chtěla by ho poslouchat i na svém mp3 přehrávači.		
Kryštof si nahrává z televize všechny díly svého oblíbeného seriálu Simpsonovi.		

Kryštof ve škole prodává jeden díl seriálu Simpsonovi na DVD za 150 Kč.		
Richard rád zpívá a svoje písničky rozdává zdarma na CD.		
Eva ráda nahrává písničky z rádia a potom je poslouchá na svém mp3 přehrávači.		
Vojta má originální CD s počítačovým programem a bojí se, aby ho nepoškodil. Udělá si proto raději kopii.		
Vojta musí při vytváření záložní kopie prolomit ochranu proti kopírování.		
Štěpán by jednou chtěl být DJ a provozuje internetový podcast, kde vysílá písničky různých skupin.		
Štěpán dostává stížnosti a tak svůj podcast vysílá bez hudby cizích autorů.		
Štěpán dostal nový nápad: na svém podcastu předčítá nový díl Harryho Pottera – celkem 23 hodin.		
Honza je vášnivým fanouškem Sparty a na své webové stránce vystaví její logo.		
Honza náhodou při procházce Prahou potká několik fotbalistů Sparty a vyfotí si je.		
Honza pořídí několik podařených fotek stadionu Sparty a zveřejní je na Internetu.		
Jitka ráda natáčí filmy mobilním telefonem. A natáčí dokonce i v převlékacích kabinkách na koupališti.		

Jitka natáčí i při vyučování. Výsledek se potom stává hitem na YouTube.		
Jitka natáčí svoje kamarádky a potom se zeptá jejich rodičů, jestli může film umístit na Internetu.		
Karel konečně našel výbornou internetovou stránku, kde si může zdarma stáhnout jakýkoliv program.		

2. úkol:

Vyplň tabulku a porovnej svoje řešení se sousedem!

3. úkol:

Co je dovolené, a co ne, můžeš kromě samotného zákona zkusit zjistit i na Internetu, například na těchto stránkách:

@ www.filmynejsouzadarmo.cz
http://cs.wikipedia.org/wiki/Autorské_právo